

Kun älykkäät koneet ja muu teknologinen kehitys yhdistyvät asiantuntijatyössä

Perinteisesti professiolla tarkoitetaan arvostettua ammattilaisten ryhmää, joiden työ vaatii suurta asiantuntemusta ja edellyttää koulutuksen antamaa pätevyyttä kuten lääkäreitä, sairaanhoitajia, opettajia, arkkitehtejä ja pappeja. Erittäin monissa ammateissa on nykyään profession piirteitä. Yksi tunnusmerkki ovat alan tohtorit. Käytän seuraavassa johonkin professioon kuuluvasta nimeä asiantuntija. Kuusi ensimmäistä teesiäni liittyvät seitsemään Susskind (2015):n tunnistamaan tulevaisuuden asiantuntijaluokkaan.

1. *Perinteiset asiantuntijat* tapaavat asiakkaitaan kasvokkain. Tämä malli säilynee monitulkintaisen tiedon jakamisen tai työstämisen tapauksessa, vaikka ”syöttötieto” tulee automatisoitumaan. Tätä tukee vaatimus empatiasta esim. lääkäreiden tai opettajien tapauksessa tai ”tarve sotkea toisten ajatuksia” puolustusasianajajien tapauksessa.
2. *Verkottuneiden asiantuntijoiden* malli soveltuu projektimaiseen työskentelyyn, jossa eri asiantuntijaryhmät täydentävät osaamisellaan toisiaan. Ainakin siirtymävaiheessa automatisoitujen ratkaisujen asiantuntijat (vrt. para-asiantuntijat) voivat olla yksi verkottunut asiantuntijaryhmä.
3. *Para-asiantuntijat* ovat ryhmä, joka on erikoistunut älyteknologioiden hallintaan ja asiakkaiden ongelmien ratkaisuun. Tämä lienee nopeimmin kasvava ryhmä ainakin lähitulevaisuudessa kaikenlaisessa asiantuntijatyössä. Avukseen he tarvitsevat *järjestelmiä kehitäviä* ja niitä para-asiantuntijoille opettavia innovaattoreita ja järjestelmäasiantuntijoita.
4. Jos asiantuntijatiieto on kaikin osin kompleksista ja monimutkaista kuten vaikkapa haastavien poliittisten tai ympäristöongelmien ratkaisussa tarvitaan tulevaisuudessakin synteeseihin kykeneviä ”*tietoinsinöörejä*”. He yhdistelevät kvalitatiivista hiljaista tietoa kvantitatiiviseen tietoon kuten esimerkiksi historiallisiin aikasarjoihin. Jotkut rakentelevat systeemimalleja.
5. *Harrastaja-asiantuntijat* ovat sellaisia pääasiallisen palkkatyönsä ohella tai koska heillä ei ole palkkatyötä. Tätä tiedon joukkoistamisen ydinjoukkoa motivoi tarve kartuttaa tietoa kiinnostavista asioista, olla mukana vaikuttamassa ja saada arvostusta. Varsinkin jos perustulotyyppiset ratkaisut etenevät, tämä luo pohjaa harrastaja-asiantuntemukselle.
6. *Koneiden itsenäinen asiantuntijatoiminta* tarkoittaa älykkäiden koneiden itsenäistä päätöksentekoa esimerkkeinä älykkäästi säähän reagoivat talot, automaattinen arvopapereiden osto ja esineiden internet. Esim. Fastem Oy:n ”koneasiantuntija” voi jo nyt toiselta puolelta maapalloa nuhdella työstökoneita käyttävää ihmistä väärästä toiminnasta. Ihminen ei puutu koneiden itsenäiseen toimintaan niin kauan kuin asiat sujuvat.
7. Terveystieteiden yleislääkärityö näyttäisi olevan lupaava myös para-asiantuntijaluokalle. Diagnostisointiin liittyviä tehtäviä voidaan siirtää mm. sairaanhoitajille, jotka tekevät diagnooseja koneisiin tukeutuen ja voivat määrätä vähäriskisiä lääkkeitä potilaille.

8. Jo lähitulevaisuudessa kuka tahansa voinee toimia nyt juridisia opintoja edellyttävissä tehtävissä. Näin on jo yleisesti Englannissa ja Australiassa, missä juristit on korvattu kustannuksiltaan alemmilta. Yritykset ratkaisevat yleisesti riitatapauksensa virtuaalioikeudessa ja tekoäly löytää osuvimmat korkeimman oikeuden ennakkotapaukset tai patentit, joihin tulee viitata.
9. Geeni- ja proteiini-asiantuntijat ovat merkittävä uusi professio, joka hallitsee geenien ja proteiinien rutiininomaisen lukemisen (mm. Minion, grafeeni) älykkäisiin analyysilaitteisiin tai sensoreihin tukeutuen. Tämän ryhmän toiminta kohdistuu ennaltaehkäisevä terveyden edistäminen
10. Perinteiset asiantuntijat itse eivät kykene etujensa – mm. taloudellisten ja statukseen liittyvien - menettämisen uhan vuoksi tekemään parhaita päätöksiä siitä, kuinka asiantuntijapalveluja tulisi muuttaa.